

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ
Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана, Парламент Мәжілісі

20 __ жылғы «__» _____

№ _____

010000, Астана, Мажилис Парламента

«__» _____ 20 __ года

*2023 жылғы 10 мамырда
жарияланды*

Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі
Ә.А. Смайыловқа

ДЕПУТАТТЫҚ САУАЛ

Құрметті Әлихан Асханұлы!

Отандастарымыз бір елдің азаматы бола тұра өмір сүру сапасын арттыруға бағытталған игіліктерді әртүрлі деңгейде алады. Мысалы, елорданың бір тұрғыны жылына орта есеппен 600 мың теңге, Шымкент тұрғыны 470 мың теңге алса, айталық Шығыс Қазақстан облысындағы ауыл тұрғыны мың теңге ғана алады екен.

Осы орайда ауыл тұрғынының мүмкіндігі қала тұрғынынан неге бірнеше есе аз деген орынды сұрақ туындайды. Бұл жағдай өз алдына қала мен ауыл арасындағы дисбаланстың, төтеп келгенде теңсіздіктің жылдам өсіп келе жатқанының айқын көрінісі.

Оның салдары денсаулық сақтау, білім беру, су, жарық, жылу секілді инженерлік жүйелердің жұмысына әсер етіп, айналып келгенде АУЫЛ ТҰРҒЫНДАРЫНЫҢ өмір сүру ұзақтығына әсер етуі мүмкін.

Ауыл – халқымыздың алтын бесігі, құты қонған қара шаңырағы. Ондағы мәселелерді кенже қалдыру елдігімізге сын. «Respublica» партиясы өзінің сайлауалды бағдарламасында ауылды дамыту мәселесіне ерекше мән бергенін жақсы білесіздер. Осы орайда, кезек күттірмейтін бірқатар мәселені назарыңызға ұсынғамыз келеді.

Бірінші мәселе – ауылдағы білім мәселесі. PISA халықаралық зерттеулерінің деректері бойынша 2018 жылы ауыл және қала оқушыларының нәтижелері арасындағы ашақтық 37 баллды құрады. ҰБТ-ның 2022 жылғы қорытындысы бойынша 100-ден жоғары баллды қала түлектерінің 10,6%-ы алса, ауыл түлектерінің арасындағы бұл көрсеткіш 6,3%-ы ғана құраған.

Мәселеге көз жұмып қарауға болмайтыны айдан анық. Бұл орайда жаңа бағдарлама ұйымдастырып, уақыт жоғалтудың қажеті шамалы. Бүгінде жемісті жұмыс жасап, нәтижелерімен қуанып отырған бірқатар жобалар бар. Тек соларға қолдау көрсету керек.

Бұл орайда «Aitas» ауыл шаруашылығы компаниясының қолдауымен «НЗМ» ДББҰ жүзеге асырып отырған «Powered by NIS ауылдық мектебі» тұрақты білім беруді дамыту қорының жобасын айтуға болады. Жобаға «Қазақстан халқына» қоры да ат салысып келеді қазір. Бастама нәтижесінде **13,7 мыңнан** астам ауылдық жерлердегі оқушыларымыз сапалы білім алуға қол жеткізді.

Мемлекет те жобаның тиімділігін арттыру үшін осы бағдарламаға жан-жақты қолдау механизмдерін қарастыруы керек деп есептейміз. Бірақ, бұл қолдау аясы тек мемлекеттік механизмдермен шектелмеуі тиіс.

Қазақта ауылын көріп азаматын таны деген даналық сөз бар. Бұл сөз аяғында нық тұрған әр азаматтың мойынында парыздың бар екенін көрсетеді.

Біз, «Respublica» партиясы, бизнесті ауыл мектептеріндегі білімге инвестиция салуға шақырамыз. Құрметті кәсіпкерлер! Күш-жігерімізді біріктіріп, биылғы жылдың соңына дейін тағы III ауылдық мектепті осы бағдарламамен қамтуға атсалысайық. Республика партиясы «Білім беру саласын тұрақты дамыту қорымен» серіктес болуға дайын. Сіздерді қатарымызға қосылуға шақырамыз. Бұл біздің ортақ азаматтық борышымыз.

Екінші мәселе – ауылдағы медицина мәселесі. Біз бәріміз заңды жұмыс істейтіндіктен міндетті әлеуметтік сақтандыру салығын төлейміз. Тек 2022 жылдың өзінде Сақтандыру қорына 1 триллион теңгеден астам қаржы жинақталған. Осы қаржының 35 пайызын ауылдық жерлерде тұратын, ұзын саны 2,3 миллион отандасымыз төлеген.

Салық төлеген соң заң бойынша тұтынушылардың уақтылы және сапалы медициналық көмек алуға құқығы бар. Бірақ ауыл тұрғындары бұған қол жеткізіп отыр ма? Жауабы айтпаса да белгілі деп ойлаймын.

Егер мемлекет ауылда медициналық қызмет алу үшін жағдай жасай алмаса, онда ауыл тұрғындары бұл салықты не үшін төлеп отыр? Бұл жарығы жоқ үй иесі электор қуаты үшін ақша төлегені секілді ақылға сиымсыз дүние емес пе?

Үшінші мәселе – «Ауылдағы өмір стандарттары». Қазір әлеуметтік желі беттерінде көркейген ауылдар туралы бейнероликтерді кездестіруге болады. Мұндай роликтер жүздеген мың қаралымға ие. Қараған адамның көзі тойып, көңілі марқаяды. Бассейндер, балалар орталықтары, балабақшалар, жарық тартылған көшелер бәрі бар.

Дегенмен, бұл біз сәт сайын ғана көріп, көрген сайын таң қалатын емес, барлық ауылдарға тән қалыпты жағдайға айналуы тиіс. Қазір ауыл шаруашылығы кәсіпорындары өз қызметкерлері үшін үйлерді өздері салуда. Себебі қанша уақыттан бері тұрғын үй құрылысын дамыту үшін бюджеттен

қаржыланатын «Отбасы» банк бағдарламалары негізінен қалаға бейімделген. Ауылдың күйі, айтпаса да белгілі.

Құрметті Әлихан Асханұлы жоғарыда баяндалғандарды ескере отырып, олардың оң шешімін табу мақсатында «Respublica» партиясы назарыңызға келесі ұсыныстарды жолдайды:

Біріншіден «Powered by NIS ауылдық мектебі» жобасын жүйелі негізде қаржыландыру механизмдерін ойластырыған абзал;

Екіншіден Денсаулық сақтау министрлігі Сақтандыру қорымен бірге ауыл тұрғындарына мобильді медициналық қызмет көрсетуді қаржыландыру жөніндегі бағдарламаны әзірлеу кезек күттірмейтін мәселе. Сонымен қатар жеке бизнесті ауылдық жерлерде жұмыс істеуге қызықтыру үшін оған жоғары тариф енгізуді ұтымды механизм деп білеміз.

Үшіншіден «Отбасы» банк арқылы ауылдық жерлерде тұрғын үйлер салуға агробизнесті несиелеу бағдарламасын жүзеге асыру – ауылдарды дамытуға зор үлес қосады деп сенеміз.

Депутаттық сауалды қарап, қабылданған шаралар туралы Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген тәртіппен жазбаша жауап беруіңізді сұраймыз.

**Құрметпен,
Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің депутаттары,
«Respublica» партиясы
Фракциясының мүшелері**

**А. Ходжаназаров
Р. Берденов
О. Құспеков
Н. Тау
Д. Шүкіжанова
Д. Наумова**

**«Қазақстан халық партиясы»
Фракциясының мүшесі**

И. Смирнова

**Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің депутаты**

Д. Қасқарауов

Орын.: Әлімғожаев А.
Тел: 74-63-64

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ
Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана, Парламент Мәжілісі

20 __ жылғы «__» _____

№ _____

010000, Астана, Мәжіліс Парламенті

«__» _____ 20 __ года

Оғлашен 10.05.2023 года

**Премьер-Министру
Республики Казахстан
Смаилову А.А.**

ДЕПУТАТСКИЙ ЗАПРОС

Уважаемый Алихан Асханович!

Удивительно, но казахстанцы - граждане одной страны, с одинаковым голубым паспортом получают от государства крайне разные блага. Например, на одного жителя столицы в среднем приходится **600 тыс. тг в год**, на жителя Шымкента – **470 тыс.**, а на жителя села к примеру, из ВКО, **34 тыс. тг.**

Анализ таких цифр рождает резонный вопрос: почему у жителя села возможностей в разы меньше, чем у горожанина? Сегодняшние реалии – это стремительно растущее неравенство между городом и селом. Его последствия могут влиять на продолжительность жизни человека через доступ к здравоохранению, образованию, водоснабжению и санитарии.

В своей программе партия «Respublica» большое внимание уделяет сельским территориям, поэтому вносим свои предложения в их развитие.

Первое. Социальные лифты для сельских школьников. По данным международных исследований PISA (ПИЗА, program of international student assessment) в 2018 г. разрыв между результатами сельских и городских школьников составил 37 баллов. По итогам ЕНТ 2022 г. балл выше 100 набрали 10,6% городских и всего 6,3% сельских выпускников.

Причин неравенства много. Но я рад, что есть и хорошая практика: например, проект Фонда устойчивого развития образования «Сельская школа powered by NIS», реализуемый АОО «НИШ» при поддержке сельхоз компании «Aitas». К проекту присоединился фонд «Қазақстан халқына».

В результате проекта более **13,7 тыс.** школьников получили доступ к качественному образованию. Мы, партия «Respublica», **призываем бизнес вкладываться в образование в сельских школах.** Уважаемые бизнесмены!

Давайте объединим усилия и до конца текущего года охватим программой еще 111 сельских школ. Партия «Respublica» готова быть партнером проекта.

Второй важный вопрос – медуслуги на селе или «вынужденная благотворительность». Мы все, как легально работающие, оплачиваем обязательную страховку. В «Фонде социального медстрахования» только за 2022 г накоплено более 1 трлн тенге. 35% плательщиков или 2,3 млн человек – проживают на селе.

При этом по закону потребители имеют право на получение своевременной и качественной медпомощи. Но реально ли это? Если государство не может создать условия для получения медуслуг на селе, то насколько справедливо сельчанам оплачивать этот взнос? Получается «вынужденная благотворительность» – плачу, но услуги получить не могу.

Третий вопрос – «Стандарты жизни на селе». Наверняка вы видели ютуб-ролики с образцовыми селами, где есть и бассейны, и детские центры. Такие ролики набирают сотни тысяч просмотров и вызывают искреннее удивление. Хотя это должно быть нормой. Сейчас дома для своих сотрудников строят сами сельхозпредприятия. В тоже время программы «Отбасы» банк, который ежегодно финансируется из бюджета на жилищное строительство, заточены в основном под города.

Уважаемый Алихан Асханович с учетом вышеизложенного, в целях их положительного решения партия «Respublica» направляет вашему вниманию следующие предложения:

- 1) Государству финансировать «Сельская школа powered by NIS» на системной основе.
- 2) Минздраву совместно с Фондом страхования разработать программу по финансированию мобильного медицинского обслуживания сельских жителей и внедрить повышенный тариф на него, чтобы заинтересовать частный бизнес работать на селе.
- 3) «Отбасы» банку запустить программы кредитования агробизнеса на строительство домов в сельской местности.

Просим рассмотреть депутатский запрос и дать письменный ответ о принятых мерах в порядке, установленном действующим законодательством Республики Казахстан.

С уважением,
депутаты Мажилиса Парламента
Республики Казахстана,
члены Фракции партии «Respublica»

А. Ходжаназаров
Р. Берденов
О. Куспеков
Н. Тау
Д. Шукижанова
Д. Наумова

**член Фракции
«Народная партия Казахстана»**

И. Смирнова

**Депутат
Мажилиса Парламента
Республики Казахстан**

Д. Каскарауов

Исп.: Алимгожаев А.
Тел: 74-63-64